

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om systemet för bostadssparande och till lagar som har samband med den

Till miljöutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om systemet för bostadssparande och till lagar som har samband med den (RP 7/2025 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för utlåtande till miljöutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Satu Eronen, miljöministeriet
- specialsakkunnig Atro Andersson, finansministeriet
- specialsakkunnig Helka Liu, finansministeriet
- expert Jussi Kettunen, Finanssiala ry
- påverkansexpert Titta Hiltunen, Ungdomssektorn rf
- direktör, näringspolitiska frågor Anu Kärkkäinen, Byggnadsindustrin RT rf
- professor Panu Kalmi.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Finlands Bank
- Nordea
- Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry
- Konsumentförbundet rf
- Förbundet för Ungdomsbostäder rf
- Finlands Fastighetsförbund rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Förslagens syften och utgångspunkter

Syftet med förslaget om att revidera bostadsaktiesparsystemet (BSP) är att skapa klarhet i bostadssparandet, anskaffningen av en första bostad och lagstiftningen om statsborgen för ägarbo-

Utlåtande EkUU 8/2025 rd

stadslån med tanke på köpare av första bostad, låntagare och kreditinstitut. Syftet med de föreslagna ändringarna är att göra systemet mer flexibelt och förbättra valmöjligheterna för den som köper en första bostad och att bättre än i nuläget beakta förändringar i gäldenärens livssituation och bostadsbehov. Ändringarna tillämpas i regel på både gällande och nya bostadssparavtal och BSP-lån.

Förslaget om att revidera lagstiftningen om BSP-systemet hänför sig till målet i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering om att bygga ett samhälle där finländarna genom sitt arbete och sina besparingar har möjlighet att skaffa en ägarbostad. Regleringen avses träda i kraft den 1 juni 2026.

Ekonomiutskottet anser att förslaget är motiverat och fäster särskild uppmärksamhet vid följande frågor:

Bedömning av de viktigaste förslagen

En ägarbostad är vanligtvis de privata hushållens viktigaste förmögenhetspost. Ägarboendet har emellertid minskat i synnerhet i de yngre åldersklasserna och den första bostaden köps senare än tidigare. Detta försvagar vanligtvis hushållens ekonomiska situation och förmögenhetsbildningen på lång sikt. Enligt propositionen är studielånens utbredning och uppgången i beloppen av studielånen en central orsak till att den första bostaden köps senare. Förutom studielånen har också beloppet av andra skulder ökat hos unga. Ekonomiutskottet anser att förtydligande och revidering av BSP-systemet är ett viktigt sätt att bidra till att allt fler finländare har möjlighet att skaffa en ägarbostad.

Enligt förslaget görs villkoren för BSP-lån flexiblere så att den övre gränsen för dem som är berättigade till BSP-lån slopas, att det blir möjligt att ansöka om amorteringsfrihet för en längre period än i nuläget och att den tilläggsränta som betalas ut på lånet betalas ut tidigare än för närvarande, det vill säga i regel i samband med köpet. Dessutom görs det lättare att använda bostaden för något annat ändamål och det blir möjligt att ansluta en annan köpare av en första bostad till bostadssparavtalet senast före den sista insättningen, oberoende av åldern och relationen till bostadsspararen. En bostad som fåtts i arv eller annars vederlagsfritt utgör inte heller ett hinder för att börja bostadsspara eller få lån. Enligt förslaget tillämpas de regionala maximibeloppen för räntestöd endast då lån beviljas, inte i en situation med bostadsbyte vid flytt till en annan ort.

Strävan är att öka BSP-lånens flexibilitet också så att beviljandet av räntestödslån inte längre är bundet till statsborgen, utan lånet kan beviljas som ett räntestödslån, ett lån med statsborgen eller som en kombination av båda två. Ekonomiutskottet understöder de föreslagna ändringarna.

I några sakkunnigyttranden anses att de möjligheter som BSP-systemet erbjuder delvis lämnas oanvända. Enligt dessa sakkunnigyttranden borde villkoren för BSP-lån i högre grad än förslaget motsvara villkoren för vanliga bostadslån särskilt till den del som det är fråga om storleken av självfinansieringsandelen och alternativa sätt att täcka den samt lånetidens längd. Genom förslaget borde man dessutom eftersträva andra viktiga mål, till exempel bättre ekonomiskt kunnande och att beakta ESG-aspekter som mäter hållbarhet.

Utlåtande EkUU 8/2025 rd

Ekonomiutskottet anser att förslaget är motiverat med tanke på regeringsprogrammets mål. Lagstiftningsramen har förenklats och förtydligats. Dessutom är den föreslagna regleringen mer flexibel än tidigare och beaktar betydligt bättre förändringar i gäldenärernas livssituation och boendebehov. Utskottet påpekar dock att ändringen av minimispartidens beräkningsgrund från kvartal till månader kan visa sig utmanande för en del BSP-sparare. Att spara kvartalsvis kunde vara lättare för många eftersom BSP-sparare ofta arbetar säsongvis eller viss tid och arbetssituationen och inkomsterna kan variera mycket från månad till månad. Utskottet betonar också betydelsen av boende till rimligt pris med tanke på tillgången på arbetskraft och arbetskraftens rörlighet.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottet föreslår

att miljöutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 26.3.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Sakari Puisto saf
medlem Noora Fagerström saml
medlem Kaisa Garedeu saf
medlem Lotta Hamari sd
medlem Antti Kangas saf
medlem Hilikka Kemppi cent
medlem Miapetra Kumpula-Natri sd
medlem Timo Mehtälä cent
medlem Matias Mäkynen sd
medlem Mikko Ollikainen sv
medlem Oras Tynkkynen gröna
medlem Sinuhe Wallinheimo saml
ersättare Juha Mäenpää saf
ersättare Minna Reijonen saf.

Sekreterare var

utskottsråd Johanna Rihto-Kekkonen.